

Letnik X,
številka 5
(december 2021)

Nebulae

revija za sodobno književnost

KAZALO

DRAMA	3
Eva Kučera Šmon	4
<i>Na začetku počasi, potem pa tempo, tempo</i>	4
POEZIJA	56
Ananda Boutoute	57
<i>Uživajte! (dokler lahko)</i>	57
<i>Mon roi</i>	58
Eva Ule	59
<i>Tišine</i>	59
<i>Koliko?</i>	60
PROZA	61
Dominik Lenarčič	62
<i>KISLE DEŽNE KAPLJE</i>	62
<i>NEKRAJ</i>	66
<i>ORANŽNO OBZORJE</i>	68
Jurij Kristan	69
<i>Stalno in optimalno</i>	69
Barbara Bizjak	73
<i>MOJ DAN</i>	73
B(R)LOG	76
Blebetalka	77

DRAMA

Eva Kučera Šmon

Na začetku počasi, potem pa tempo, tempo

MAKS DIMNIK

in

KATKA

in

JANJA

in

Zagotovo MAKSOVA HČERKA

in

Stoposto MAKSOV OČE

in

KLAVDIJA z grdim imenom

in

MAKSOVA MAMA

in

MAKSOV VNUK

in

MARIA CALLAS

*

Soba.

Miza.

Postelja.

Stol.

Svetilka.

In človek.

No, ne katerikoli,

katerikoli pač ne.

Pač pa Maks Dimnik,

starejši suhljat gospod.

Gospod,

jebemti, da ja.

Gospod.

Ne starejši škrbav prdec, ki si albert kekse mehča v mleku.

Niti tak ne, ki ima na riti posrano plenico od predvčerajšnjega.

O, ne.

Pač pa Maks Dimnik,

starejši,

suhljat,

urejen,

pedanten,

z manirami,

gospod.

No, temu gospodu,

ja, gospodu,

se ipak tresejo roke.

Posran za zdaj še ni,

ampak roke,

roke se mu pa tresejo.

Zelo tresejo.

Jebemti, se tresejo.

Tako se mu tresejo, da bi si ob pogledu nanj lahko mislili:

»Ubogi stari revež, ta je pa dal nekaj življenja skozi.«

Ali pa kaj v smislu:

»Jebemti, kako te življenje povozilo.«

Maksa Dimnika pa življenje ni povozilo.

O, ne.

Če že, je on,

gospod,

povozil življenje.

Jebeno življenje.

Stoposto je povozil jebeno življenje.

Je pa sključen.

To pa je.

Tu pa nimaš kaj.

Tu pa ni nobene filozofije.

Čeprav ni navaden,

bilo kdo,

kdorkoli,

je vseeno sključen.

Sključen starec,

no ...

gospod,

ki se mu tresejo roke.

Jebemti, kako se mu tresejo.

In smo spet pri žalostnih starcih.

Pri tresočih se starih prdcih.

Ker tresoče se roke so žalostne,

ampak tresoče se stare roke ...

To je pa žalostno za popizdit.

Ampak ...

Maksa Dimnika,

gospoda Maksa Dimnika,

življenje ni povozilo.

O, ne.

Če že,

je on ...

– Ja gospod Maks! Je pa res, da ste danes še bolj praznje napravljeni kot druge dni. Veste, prav ne morem verjet, kje najdete vso to voljo, da ste vedno tako ugvantani! Pa te hlače, pa ta kravata ... No, pri vas pač vse štima... Pri vas vedno vse štima.

Katka.

Jebena oskrbovalka Katka.

Hecna ženska za popizdit,

z goreče oranžnimi lasmi

in

z grdim,

nagnusnim,

ampak res nagnusnim zobnim aparatom pri štiridesetih.

Ženska z zobnim aparatom pri štiridesetih?

Jebemti, babo glupo.

Lani je prišla sem,

bog ve, zakaj.

– A kaj rabite mogoče? A? A vam kaj prinesem? Vas mogoče počešem na prečko? A?

No, tudi bog verjetno ne ve, zakaj,

ampak prišla je.

Ljudjem se pač stvari posrečijo.

Userjejo.

Pokrompirijo.

Ampak na dober način.

Katka se je usrala na dober način.

Ali pa tudi ne.

Katka se je samo usrala.

– Kira muzika pa bo danes? Ha?

Maks Dimnik po tem,

ko Katka ustrelji glupost,

dvigne obe sivi obrvi.

Ne ene,

ampak obe sivi obrvi.

Ne ene,

ampak ...

– No ... prav... če ste za ... bom pa ... No, bom pa ... kar pritisnila muziko.

Ne muziko.

Kasetofon.

Katka bo utihnila.

Skrila bo butaste zvezdice

in pritisnila kasetofon.

Aleluja.

Mati božja.

To Katka pač mora storiti,

ker je oskrbovalka

in ker je vestna

in ker ima vsako tele svoje vesele

in ker,

bodimo realni,

– Evo, muzika špila!

je to edina stvar, ki jo lahko naredi za Maksa Dimnika.

Za gospoda Maksa Dimnika.

Prižge kasetofon.

In ...

Se končno pobere.

– A grem? A še kej rabite? A vas še počešem? Ha?

In se končno pobere.

Prijetno,

prijetno.

Zelo prijetno.

In zdaj vas vse sigurno zanima, kaj Maks Dimnik posluša,

in prav je,

da vas,

ker to,

madona,

to pa je.

To pa res je.

To,

madona,

to,

to pa je,

to pa,

madona,

ni Madona,

ampak to,

to, madona,

to pa je nekaj,

to pa,

to pa je nekaj, kar bi človeka moralo zanimati.

Ker to ...

To je Maksov najljubši glasovni posnetek vseh časov.

Jebemti, da ja.

Vseh časov.

Maks Dimnik živi že nekaj časa.

Prekleta dolgo časa ...

In če ima on najljubši posnetek vseh časov,

potem mu verjemite na besedo.

Poslušaj Mario Callas,

njeno izvedbo Norme iz leta 1955.

Boginja.

Jebena boginja.

Njen glas in interpretacija in vživljanje in dihanje in ...

Jebena boginja,

jebena boginja.

To je edina ženska,

ki ji je Maks Dimnik kadarkoli rekel jebena boginja.

Pa je v svojem življenju,

v svojem dolgem življenju,

srečal precej žensk,

ki bi si zaslužile ta naziv.

No,

precej,

precej ravno ne.

Nekaj ...

nekaj pa tudi ne.

*Maria Callas poje,
jebena boginja poje
to Normo na življenje in smrt.
Maks Dimnik pa ne vidi več –*

– Maks, bi te nekaj vprašala ...

*In Maks vidi Janjo,
svojo mlado fejest baba.*

*In vidi sebe,
mladega,
postavnega,
z manirami,
Maksa Dimnika.*

*In Janja,
fejest baba,
fejest baba, s katero se Maks malo heca že dva meseca,
malo gor, pa dol, pa levo, pa desno,
položi roke na Maksove noge.*

– No, bi ti nekaj povedala.

– Ja?

In Maks gleda Janjine roke.

Ne Janje,

ampak njene roke.

– Da te imam zelo rada.

– Ja?

– Ja. Pa sem mislila, no ... da bi bila fant pa punca. No ... enkrat v prihodnosti ... Če bi ti bil za. Ne rabiva hitet, ampak tako sem razmišljala ... Za prihodnost.

In Maks Dimnik ne more odgovorit.

Ne, ne more.

Ker gleda Janjine roke.

Ne Janje,

ampak njene roke.

– Ja?

– Ja.

– Ja?

– Ja, Maks.

– Ampak Janja ...

– Ja?

– Neke stvari pa so ... Neke stvari pa so, ki me zelo motijo.

In gleda ...

Neke stvari gleda ...

Ne Janje,

ampak njene –

– Ja? Povej ... bom popravila. Bom vse spremenila. Vse bom delala –

– Ti imaš zemljo za nohti.

– Kaj?

– Zemljo imaš za nohti ... Umazane nohte imaš.

Jebemti, babo glupo.

– Doma imamo štaló, Maks, pa je –

– Ni važno. To se ne spodobi, Janja. Če hočeš, da sva fant in punca, boš morala pazit na takšne stvari. To se ne spodobi.

Baba glupa.

Baba glupa brez manir.

– Maks ... Rada te imam. To pa šteje, a ne?

In Maria Callas poje.

Maks vidi domačo jedilnico.

Vidi očeta,

vidi mamo,

– Ekola! Goveja juha! Domača!

vidi sestro,

vidi Janjo,

svojo fejest babo,

ki nima več zemlje za nohti.

O, ne.

Nekaj jo je pa naučil.

Jebemti, da ja.

– No ... kaj čakate? Vzemite, otroci, Janja ... vzemi, prosim, deklica! No, vzemite! Je dovolj, še preveč. Nič nočem, da ostane!

Vidi sebe, Maksa Dimnika,

ki vzame Janjin krožnik.

Pač moški,

dec.

Vljuden,

z manirami.

In potem Janjo dregne,

ker je danes tiho kot rit.

– Maks, pusti jo, no ... Ti samo jej, deklica. Da boš ... no, da boš še bolj čedna, kot si.

In Maksu je mamin odgovor všeč.

Mu odgovarja.

Bravo, mama.

Oče bi rekel,

– Naj bo vsaj lepa, če brihtna ni.

ampak raje sreba juho.

Bravo, oče.

Goveja juha je

in notri je ribana kaša

in za vzorec govedine

in za vzorec korenja

in za vzorec peteršilja.

Veliko ribane kaše ...

JANJA: Gospa ... Joj ... Jaz pa nočem bit nesramna ... ampak jaz pa mislim, da v juhi ... joj, plavajo ličinke.

MAMA: Dej nehi ...

MAKS: Mama?!

MAMA: Pa nemogoče. Sem dala ribano kašo, pa nisem pogledala v vrečko in sem ... a so res? A? A ste zihr?

OČE: Ja, pa so res! Jebemti, babo glupo!

Jebemti, babo glupo.

In Maksa Dimnika je sram mame.

Očeta, ki razbija po mizi, ne,

ampak mame,

ki streže ličinke.

Babe glupe, ki ...

– Pa nemogoče ... a? Pa sej niso, no ... A so? Oprosti, ljubica ... Maks ... oprosti ...

Očeta, ki razbija po mizi, ne,

ampak mame,

– Oprosti, Maks ...

ki streže ličinke ...

Očeta ne,

deca ne,

ampak mame ...

– Oprosti ...

In Maria Callas ... poje.

Maks vidi, zdaj končno ne več slike hrane,

tega je bilo dovolj,

ampak slika svoje sestre.

Nje pa še ni dovolj.

Ne še.

Svoje mlajše sestre Klavdije.

Klavdije, ki ima grdo ime.

Klavdija.

Klav-di-ja

je stara 13 let
in je za svoja leta,
no,
majhna je,
pa,
no,
precej razvita.
Ornk baba.
Ne fejest,
ampak ornk.

Z Maksom,
ki je dve leti starejši od nje,
sta naredila gugalnico.
No,
naredil jo je Maks Dimnik.
Moški,
Fant.
Dec.
Ona,
ona, je trgala marjetice.

Dve debeli vrvi je Maks Dimnik,

*močan mlad fant,
obesil na drevo.*

In prva se gunca Klavdija.

*Naprej,
nazaj.*

– Samo zato, ker si lahka.

*Naprej,
nazaj.*

In nese jo precej visoko.

*Naprej,
nazaj.*

– Nee, ker bolje zamahnem z nogami.

*Naprej,
nazaj.*

Jebemti, gre visoko.

– No, pojdi zdaj dol ... no, daj, no ... pa halooo, no ... dol pojdi, da še jaz poskusim ...

In Klavdija na najvišji točki skoči z gugalnice v travo.

Lep doskok,

bravo, Klavdija.

Klav-di-

– Klavdija ... Na riti imaš pa ... nek čuden flek.

– Kakšen flek?

– Flek pač. Madež. Rdeč. Krvav?

A je to?

Ja. To je lužica prve menstruacije.

Jebemti, babo glupo.

Potem joče.

In cmizdri.

In ne more vstat iz trave.

Ampak Maks Dimnik,

Maks Dimnik sliši Mario Callas.

Vidi flek,

ki je uničil njegovo gugalnico,

ampak sliši pa Mario Callas.

Vidi Klavdijo, ki je uničila njegovo gugalnico,

ampak sliši pa ...

– A si v redu?

– Kaj?

– Če si v redu? Zelo si bleda.

In Janja je res bleda.

Tako je bleda

kot papir.

Kot razredčena bela tempera barva.

Tako bleda, da steče do stranišča,

in Maks ...

Maks Dimnik pa herojsko za njo.

Je le pravi dec.

Vzgojen.

Z manirami.

Janja bruha v ceket,

in ne pomisli na svoje dolge lase,

po katerih bruha.

Baba glupa.

In bruha

in bruha

in bruha

in bruha

zelo dolgo,

pizda, dolgo bruha.

In bruha.

In Maks ji drži lase,

pravi dec,

ji drži lase.

Babi glupi drži lase.

In bruha še po njegovih rokah.

In bruha,

– Kaj si pa pojedla? A si kaj takšnega pojedla?

In bruha,

zelo dolgo bruha.

Njegova fejšt baba bruha po njegovih rokah.

Po rokah Maksa Dimnika.

In bruha

in bruha.

– Kaj si pa pojedla? A si kaj takšnega pojedla?

Potem Janja neha z bruhanjem.

Aleluja.

Mati božja.

Skrajni čas.

Neha in se nasloni na ploščice.

Bleda,

bleda kot ploščice.

Maks gleda roke,

ne ploščic,

ne Janje,

ampak roke.

Umazane roke.

Ne sme si umiti rok, ker sta rekla,

da se ljubita.

– Noseča sem.

Da se imata rada.

– Noseča sem.

Da se imata najraje.

In to si Maks ponavlja.

Rad jo imam.

Rad jo imam.

Rad jo imam.

S pobruhanimi rokami,

z zemljo za nohti,

si Maks ponavlja ...

– Noseča sem.

– Pa valda nisi.

– Sem.

– Nisi.

– Ja, pa sem.

– Nisi.

– Sem.

*In Maks stopi do umivalnika,
ne do svoje noseče punce,
ampak do umivalnika,
kjer si z ledeno vodo,
ampak res ledeno,
spere koščke bruhanja s svojih rok.*

Gabi se mu.

Vse skupaj se mu ...

– Jaz, Maks Dimnik, sprejemem tebe, Janja Rupnik, za svojo ženo in obljubim, da ti bom ostal zvest v sreči in nesreči,

Voda, ki spira bruhanje, se mu gabi,

ampak sam sebi ...

– v boleznih in zdravju, da te bom ljubil in spoštoval vse dni svojega življenja.

Sam sebi se pa ne gabi.

– Jaz, Janja Rupnik, sprejemem tebe, Maks Dimnik, za svojega moža in obljubim, da ti bom ostala zvesta v sreči in nesreči, v boleznih in zdravju, da te bom ljubila in spoštovala vse dni svojega življenja.

Pred sabo vidi svojo nosečo punco

z velikim,

ogabnim trebuhom

pod veliko,

ogabno

belo obleko.

Svojo fejest babo,

ki ni več fejest baba.

Ampak sam sebi ...

sam sebi se pa ne gabi.

– Ljubim te.

Sam sebi se pa ne gabi.

Ker je odločen,

ker dobro ve, kaj hoče v življenju,

in ker dobro ve, da mu ženska ...

– Maks Dimnik, sprejmi ta prstan v znamenje moje ljubezni in zvestobe.

Ne, ne ... ne bo.

Ne bo mu.

– Lahko poljubite nevesto.

Ženska, ne ...

Ne bo mu sfukala življenja.

– Lahko poljubite nevesto.

Ne, ne bo mu sfukala ...

– Lahko poljubite nevesto.

Ne bo mu ...

– Daj, Maks, poljubi me.

On študira na akademiji.

On bo glasbenik, kot njegov fotr.

– Prosim, Maks.

In ženska mu ne bo ...

– Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus!

On bo,

za fotra.

– Magister dirigiranja! Moj dragi magister dirigiranja. Sem vedel. Ko si se rodil, sem vedel, da ti pa boš. Ti pa boš zavladal svetu.

In bo zavladal svetu.

– Sine moj, pa dirigent!

Ženska mu ne bo sfukala življenja ...

In Maria Callas ...

Ona poje.

Maks ima hčerko.

Maks Dimnik ima hčerko,

– Jo lahko vzameš vsaj enkrat na mesec? A si lahko vsaj enkrat na mesec oče? A bi bilo ...

ki jo vidi enkrat na mesec.

Enkrat na mesec je idealno.

– Enkrat na mesec jo vsaj na igrišče pelji.

Enkrat na mesec jo pelje v opero,

idealno,

ali gledališče

ali na razstavo

ali na klasični koncert,

idealno,

čeprav je stara 5 let

in čeprav še vedno sesa prst.

Jo pelje.

To morajo otroci čimprej ...

Gledališče

in razstave

in bonton

in manire,

ker on ni in se mu to nekje pozna.

No, njegovi hčerki,

njegovi hčerki se pa to ne bo poznalo.

– Mamica te vozi gledat risanke, ati ti bo pa pokazal svet.

In potem gledata opero.

Normo.

Na Dunaju.

Ja,

Maks Dimnik pelje svojo petletno hčerko na Dunaj,

gledat Normo.

Dober fotr,

zlat fotr.

Ona ne bo pela ringa ringa raja,

muca pa nagaja.

Kuža pa priteče,

pa vse ...

Ne,

ne bo pela

– kuza pazi, z lepkom miga

Ne, ne bo pela.

Ona bo poslušala

in pela

in živila opero.

Normo.

Umetnost.

Ona bo spodobna,

z manirami.

Kot njen oče.

Ne kot njena mama,

ampak kot njen oče.

In Maks Dimnik kupi ložo,

najboljšo ložo,

centralno ložo zase in za svojo hčerko.

Na Dunaju.

Dobr fotr,

Zlat fotr.

In po 45 minutah Norme,

Norme na življenje in smrt,

življenje in smrt,

njegovo hčerko pritisne kakat.

Pritisne jo kakat,

na življenje in smrt.

In potem prosi

– Ati, plosim, ati ...

In Maks se koncentrira na sopranistko.

– Ati, plosim ...

Ampak Maks se koncentrira na ...

– Ati plosiiiiiiiiim.

In gresta,

izstopita iz lože,

gresta na vece,

slečeta hlačke

– No, dajmo. No, hitro.

in sedita pet minut,

deset minut ...

petnajst minut.

In nič.

Nič.

In Norma na življenje in smrt

v Dunajski operi,

on,

on pa s hčerko sedi na veceju in jo prosi.

Jebeno hčerko.

– Ati, nemolem.

Nič ne bo, Maks Dimnik.

Nič ne bo.

Z jebeno hčerko.

– No, dajmo. No, hitro.

Ampak, ati.

Ona ne mole.

In nič ni.

Niti lulanja.

Niti kakanja.

Niti prdca.

Nič.

Samo njegova hčerka in on,

na veceju,

v Operi.

Njegova hčerka, ki binca z nogami in

– kuza pazi, z lepkom miga, vstane, leze, tacko da

nemole.

In potem ji potegne hlačke gor

in jo prime za roko

in teče do lože

hitro,

tempo,

tempo,

in prosi, da ga spustijo not,

in ga ne,

– Tut mir Leid.

in prosi

– Tut mir Leid.

in ga ne in

– Tut mir Leid

– Tut mir Leid

– Tut mir Leid.

Maria Callas ...

In ga ne.

Ne spustijo ga.

Nemolejo.

Poje.

Maks Dimnik je uspešen dirigent.

Tako uspešen,

da se more usest na letalo, ko mu umira oče.

Tako je pač, ko si uspešen.

Jebeno uspešen.

Sede na letalo in pride v bolnico.

Tam sta Janja,

ne več fejšt baba,

in njegova hčerka,

ki zdaj že zna srat na cekretu.

In njegov oče,

njegov ...

– Se bo treba poslovit.

In Maks Dimnik pogleda Janjo.

Kako jo pogleda,

grdo jo pogleda.

Kaj pa ti veš, če se bo treba poslovit.

Tako jo pogleda.

Kaj pa ti veš, kaj bo treba.

Nič ji ne podeljuje pravice,

da bi lahko rekla,

se bo treba poslovit.

To je Maks Dimnik že slišal,

– Se bo treba posloviti, Maks.

od svoje mame.

– Maks ... življenje je kot bonboniera ...

Od svoje glupe mame je to že slišal.

– Nikoli ne veš, kaj boš dobil. In jaz sem dobila tvojega očeta, ki je tak, kot je ... zdaj je pa čas za kaj boljšega, Maks, veš ...

Maksov oče bi rekel,

jebemti, babo glupo,

in Maks Dimnik bi rekel,

jebemti, babo glupo.

In Maks Dimnik bi se smejal.

Tako, kot se znata smejati le onadva.

Iz srca.

Naglas.

Iz srca.

*Ampak zdaj se ne moreta,
ker se bo treba posloviti.*

*Ker je Janja,
baba glupa,
razsodila, da se bo treba posloviti.*

Se bo treba posloviti.

*Potem si Janja obriše solze
in pusti Maksa Dimnika
in njegovo desetletno hčerko pri umirajočem očetu.*

*Maks Dimnik ga gleda,
hčerka ga gleda,
ampak med sabo,
med sabo se pa ne gledata.*

– Deda pa danes ni tako lep kot po navadi.

*Njegova desetletna hčerka.
Precej pametna,
razgledana.*

Razen danes.

Danes, ko Maksu Dimniku umira oče.

Dobr fotr,

zlat fotr.

– A se tebi zdi lep?

Danes pa ni pametna, razgledana.

Danes bi ji Maks rekel,

jebemti, babo glupo.

Ampak Maks Dimnik ne reče nič,

o, ne.

Ne reče nič, ampak naredi pa.

Je le pravi dec.

Gospod.

O, ja.

Ne reče nič,

ampak stegne pa roko.

O, ja.

In jo mahne.

Jebeno hčerko,

mahne.

O, ja.

In jo mahne še enkrat.

Da si bo zapomnila.

In še enkrat,

da si bo zapomnila,

da je bil Maksov oče lep,

in še enkrat,

da si bo zapomnila.

In Maria Callas ...

In še enkrat ...

Ona poje.

Zdaj je pa na koncertu.

Zdaj je pa Maks Dimnik na koncertu s svojo dvajsetletno hčerko.

Fejst babo.

Ornk fejst babo.

Ne po mami,

ampak po očetu.

Po očetu fejšt babo.

In ta fejšt baba ima modro obleko,

Maks Dimnik pa kravato.

Črno kravato.

Sedita na sredi,

na balkonu.

Uglajena,

ker se spodobi.

V tišini,

ker se spodobi.

In Maks Dimnik posluša koncert.

Gospod

z manirami

posluša klasičen koncert

s svojo hčerko v modri obleki.

In nekje na polovici začne Maks Dimnik udarjat z nogo.

Ob tla začne udarjat z nogo.

Po tempu,

po pravem tempu,

– Ati ...

*ker dirigent na odru
ne zadane tempa.*

– Ati, no.

Ne zadane jebenega tempa.

In Maks Dimnik udarja precej glasno.

In začne še z rokami

in z zibanjem

in z nogami.

– Ati, prosim, no.

In iz vrste pred njim se obrne ženska,

ki ju grdo pogleda.

Uglajena ženska,

ki ju grdo pogleda.

– Tut mir Leid.

In hčerka mu z roko drži nogo,

– *Ati, prosim ...*

ki udarja

tempo

in buta

tempo

in treska

tempo

ob tla.

In Maks Dimnik ...

Maks Dimnik začne še glasneje.

– *Tut mir Leid.*

Tempo,

glasneje,

tempo,

glasneje,

tempo.

In fejest baba,

fejst baba v modri obleki,

fejst baba v modri obleki se ne opravičuje več.

Fejst baba vstane,

dvigne celo vrsto

in pusti očeta s kravato,

z manirami,

da udarja

tempo

in buta

tempo

in treska

tempo –

– Vse najboljše, draaagi Maks, vse najboljše za te. Torta svečke ima –

– Hvala.

In Maks odvije Klavdijino darilo.

Sestrino darilo.

In ne gleda darila.

Ne.

Ampak svojo sestro Klavdijo.

Klav-di-jo.

In njeno hčerko s cerebralno paralizo,

ki jo vidi prvič.

Maks Dimnik gleda v darilo

in gleda v Klavdijo,

Klav-di-jo.

In v cerebralno paralizo.

In –

– A bi lahko prišli živet k tebi? A bi lahko prosim prišli živet k tebi?

Tega pa Maks Dimnik ni pričakoval.

Tega pa Maks Dimnik zagotovo ni pričakoval.

Pričakoval je:

– Kje pa naslednjič dirigiraš?

Ali pa:

– A nama posodiš kaj denarja?

Ampak tega,

tega pa zagotovo ne.

In Maks Dimnik ne more.

Ne more živet s Klavdijo.

Klav-di-jo

in njeno hčerko s cerebralno ...

Ne.

Maks Dimnik dirigira na življenje in ...

In smrt.

In življenje.

In smrt.

– Mama ima pa raka.

In življenje.

In smrt.

– A boš prišel na pogreb?

On dirigira na življenje.

– A me boš pospremil do oltarja, ati?

Življenje in ...

– Rada sva se imela. A ne, da sva se imela rada, Maks?

In smrt.

– Šefe moj. Moj sin dirigent! Za popizdit!

In življenje ...

– Moj sin dirigent!

In smrt ...

– Ati, dedek boš. Mu bom dala ime Maks.

Življenje in ...

– A ga lahko vsaj enkrat na mesec pelješ na igrišče? A si lahko vsaj enkrat na mesec dedek?

– Kuza pazi, z lepkom miga ... Dedu, a me slišiš? Kuza pazi, z lepkom miga, vstane, leze, tacko da. Dedu? A me slišiš?

In smrt.

In življenje ...

In Maria Callas ...

Zdaj bi pa Maks rad tišino.

Zdaj bi pa Maks rad ...

– Ja, gospod Maks, ja, kaj pa počnete?

Hvala bogu.

Katka.

– Gospod Maks Dimnik, kaj počnete?

Umira, Katka.

Maks Dimnik umira.

– A tako, z odprtimi očmi?

Ja.

– Ja, Maks, kaj pa počneš?

Še Janja.

Fejst baba.

– A ne moreš zapret oči?

In Klavdija.

– Ati, zapli oči.

Nemole.

In Maksova hčerka.

In Maksova mama.

– Zapri oči, lubček.

In Maks ne more zapret oči.

– Gospod Maks Dimnik, a vam lahko kako pomagam?

Ugasni jeben kasetofon.

Katka, ugasni ga.

Bodi koristna.

– *Nemolem.*

In Maria Callas poje.

A še poje?

A res še poje?

Ne.

Maria Callas ne poje več.

O, ne.

Maria Callas stoji pred Maksom Dimnikom.

Jebena Maria Callas stoji pred jebenim Maksom Dimnikom.

– *A jo vidiš, Maks?*

In Maria Callas vzame v roke palico,

dirigentsko palico.

In zamahne s palico.

Baba glupa.

In Janja

in Maksova hčerka

in Maksova mama

in Klavdija z grdim imenom

in cerebralna paraliza

in Maksov oče
in Maksov vnuk
in Katka ...

Jebemti, oni pojejo.

- Kuza pazi, z lepkom miga, vstane, leze, tacko da. Hiso cuva, jezno laja, ce nikogal ni doma.
- Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus. Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus.
- Vse najboljše za te, vse najboljše za te, vse najboljše, dragi Maaaks, vse najboljše za te.
- Ringa ringa raja, muca pa nagaja, kuža pa priteče, pa vse natla pomeče.

Oni pojejo,
na življenje in smrt ...

In Maria Callas,
Maria Callas ne poje več.
Ampak jim dirigira.

- Ko pa Jurček Cicibanček truden se odpravi spat, kuža pazi, k vratom leže, da ne vzame Jurčka tat.
- Post iucundam iuventutem, post molestam senectutem, nos habebit humus, nos habebit humus.
- Torta svečke ima, vsaka tisoč želja, naj se vse ti izpolne, dragi slaaavljenec.
- Kokot kikiriče, čipke čopke kliče, putka kokodajsa, ker je znesla jajca.

Oni pojejo,

na življenje in smrt ...

Maks Dimnik pa nemore zapret oči.

*Oni pojejo,
on pa nemore.*

Nemole.

– Naj se vse ti izpolne, dragi slavljeneč!

Nemole zapret oči.

*In Maria Callas ...
Maria Callas dirigira.*

Jebemti, babo glupo.

Tema

POEZIJA

Ananda Boutoute

Uživajte! (dokler lahko)

Napisala bi pesem,
a so vse o koncu sveta,
o gorečih topolih
in padajočih soncih –
sosed pa je že obesil lučke na balkon,
kmalu bomo govorili:
– mater je mrz
potem ...
– vroče je ko psica,
ko bo nekdo zakričal:
– prižgi televizijo!
in na ekranu bo Putin ali Biden ali Trump
(saj ni važno)
mrkega obraza,
mogoče bo avgust,
da bo v učbenikih pisalo:
– bil je vroč poletni dan, ko ...
me boš povabil na kozarec rdečega vina?
preden odjekne prvi strel,
mi bo v glavi odzvanjalo tvoje ime?
tik-tak, tik-tak,
šum

in
tišina.

Mon roi

Samo ti imaš moč,
da iz moje pete
izvlečeš trn,
z njim lahko zavladaš
faliranim študentkam,
nesojenim ljubimkam,
odsluženim prostitutkam.
Ampak raje
ga zdrobi med prsti,
da nakrmiš drobno ptico

– iz njenega lačnega grla
se bo vsula
pesem.

Eva Ule

Tišine

Vse kar poznaš
so moje tišine
v pozibavanju listov
papirja in vejic rastlin.
Šklepetanje zob in kosti je
kot kres te drobne samote:
popelje me v razbrzdano krajino,
kjer v nenehnem potrkavanju
vztraja tiha simfonija
in duet najine tišine.

Koliko?

Koliko vode
me mora preplaviti,
da si izruvam
korenine
in se
prečlovečim?

PROZA

Dominik Lenarčič

KISLE DEŽNE KAPLJE

Skozi vetrobran zrem v košček sivega neba, uklešččen med nebotičnike. Včerajšnja poročila so za danes napovedala močne plohe. Pogledam po neskončni ulici. Odriniti moram, drugače bom spet pozno prišel na poštni urad. Sodelavec me je enkrat v šali vprašal, ali zanalašč zamujam na delo. Ne vem, mogoče pa res. Mogoče se skušam sabotirati.

Ne smem se. Potrebujem to službo. Moram odplačati tisti vražji kredit. Na ulici že vidim, kako ljudje gredo po jutranjih opravkih. Se jim bom kar pridružil. Obrnem ključ. Zaspana toyota začne mehanično godrnjati. Top zvok. Zgleda, da je na vetrobran padla debela dežna kaplja. Avto se še vedno upira. Naenkrat zaslišim neko cvrčanje. Kot da bi nekdo pekel jajca. Pobljize pogledam mokro sled. *Steklo se je začelo topiti*. Nad sledjo kaplje je videti temen pramen dima.

»Kaj neki?«

Zdaj pade druga kaplja. In tretja. In še četrta. Kdo zliva kislino na moj avto?! Prešine me, da to mogoče ni prava kislina. Plohe so se začele. Brcajoč se skušam skobacati iz avta. Kaplje padajo vse hitreje. Zdaj se je začel topiti celoten vetrobran. Končno odprem vrata. Nogo položim na pločnik. Odrinem se in zbežim nazaj v blok. Zdaj, ko sem pod streho, začutim ostro bolečino v svoji rami. Kaplja je naredila luknjo v mojem plašču in pustila svetlo rdeč zmazek. Skeli. Zunaj zaslišim krike.

Okno v mojem stanovanju gleda na cesto spodaj. Na ulici je nastal kaos. Ljudje v paniki tečejo sem ter tja in iščejo streho. Kričijo. Nek moški se v mukah sesede na asfalt. Ob pogledu na njegov obraz se mi obrne.

Pogledam svoj avto. Vetrobran je ena sama cvrčeča gmota. Barva se je začela topiti s strehe. Zaskeli me v rami.

Nato mi zazvoni telefon. Na zaslonu se izpiše ime mojega šefa.

»Halo?«

»Warren, kje za vraga si ti?«

»Gospod, žal mi je, a danes ne morem priti v službo.«

»Kako ne moreš? Kaj te je prijelo?«

»Gospod, a ne vidite, kaj se zunaj dogaja?!«

»Ne vem, o čem govoriš, Warren.«

Bolečina postane neznosna.

»Kako da ne veste?! Ste slepi?! Poglejte skozi okno! Dobesedno kisel d...«

»Ne boš ti tako govoril z mano, mladenič! Pridi takoj sem!«

»Ne morem.«

»Bi rad ostal brez službe?«

Ob vprašanju otrpnem. Moj šef ve, kam udariti. Nekaj mu zajeccljam v odgovor.

»Seveda nočeš. Kam pa boš šel?«

Za trenutek umolkne. Cmok v grlu mi ne dovoli govoriti.

»Warren, dam ti eno uro, da se naslikaš tukaj. Če te do takrat ne bo, boš letel. Razumeš?«

»J-ja, gospod.«

»Briga me, če pada dež, sneg, toča ali kislina, od tebe zahtevam, da prihajaš točno na delo.«

Spet umolkne.

»Se vidiva, Warren.«

Konec pogovora. Slabo mi je.

Potrkam na sosedova vrata in pri tem brzdam bolečino. Upam, da ima stari Johnston še tisto vojaško čelado.

»John, si tam?«

Ne dobim odziva. Vseeno vstopim. Starca najdem pred širokim oknom. Prikovan je na svoje mesto.

»John?«

Še vedno zre skozi okno. Pristopim k njemu.

»Hej, John!«

Svojega ostarelega soseda narahlo stresem. Končno se zbudi iz transa in me pogleda.

»John, imaš mogoče še tisto čelado?«

Starec me vpraša: »Kaj pa boš z njo?«

»Moram v službo.«

»Si nor? Zunaj je apokalipsa, ti greš pa v akcijo?«

»Ne smem ostati brez dohodkov. Ne smem.«

Moje besede ga utišajo. Vem, da razume moj položaj. Vem tudi, da ne bo dolgo ugovarjal.

»Prvi predal. Ni ti je treba vračati.«

To reče, nato pa se spet obrne k oknu. V bližnji omari najdem sivo-zelena čelada. Tiho se zahvalim svojemu sosedu. On še naprej zre skozi okno. Nad stopnicami ugotovim, da v svoji rami ne čutim več bolečine. Ali je to dober ali slab znak, ne vem. Počasi se začnem spuščati. Vsaka posamezna stopnica mi s svojim ječanjem skuša dopovedati, da je to slaba ideja. Njihova opozorila me ne ganejo. Moram v službo.

Zdaj stojim pred vrati stanovanja. Na glavo si poveznem sosedovo čelado. Svoje telo pokrijem z najdebelejšim plaščem, ki ga imam. Na roke dam smučarske rokavice. Vdihnem, stopim skozi vrata ... in izdihnem. Stojim na pragu. Balkon nad glavo me varuje pred dežjem. Nasproti mene leži padli moški. Bolje, da mu ne zrem v obraz. Iz zavetja lahko preučim stanje svoje toyote. Kislina je popolnoma odplaknila črna barvo s strehe. Vetrobran še zmeraj cvrči. Nič zato, bom pa med vožnjo gledal skozi okno. Vidim, da je dež stopil še moje gume. Bom pa vozil po platiščih. Pa kaj. Nujno moram priti v službo. Skušam zbrati pogum. Par korakov, pa bom pri avtu. Vrata bom

moral odpreti hitro in previdno, kljuka je čisto pokrita s kislino. Moje roke in noge so pripravljene. Postavim se v štartno pozicijo. Čas je za najkrajši šprint mojega življenja.

Nek žvižg zmoti mojo koncentracijo. Mimo mene gre mož. Na sebi nima nobene zaščitne obleke, samo klobuk in tanek plašč. Od njiju ni dosti ostalo, dež je razparal tkanino in se dotaknil kože. Iz njegovih ran se kadi. Vonj je neznosen. Tudi sam pogled je neznosen. A mož kljub temu pokončno hodi in si žvižga. Naenkrat začne prepevati pesem B. J. Thomasa:

»Raindrops keep falling on my head

but that doesn't mean my eyes will soon be turning red

crying's not for me

'cause

i'm never gonna stop the rain by complaining.«

Zrem za njim. Mož in njegova melodija izginjata v neskončni ulici.

NEKRAJ

»Nenadoma je stal v nizki, mehki ruši, na poletni večer, ko so poševni žarki sonca zlatili zemljo. Pokrajina, ki jo je gledal, se mu je tolikokrat prikazovala v sanjah, da ni bil nikdar popolnoma prepričan, ali jo je kdaj v resnici videl ali ne.«

George Orwell: 1984

»Dedi, povej mi zgodbo!«

Stari Jameson je utrujeno pogledal svojega 5-letnega vnuka Milтона. Ta ga je vneto spremljal z očmi, pričakujoč zgodbo za lahko noč.

»Ti bi rad zgodbo, otrok moj?«

»Ja, ja!«

Jameson se je odkašljajal: »Naj ti bo. Kakšno pa bi rad?«

»Ni važno!« je vzhičeno vzkliknil mali Milton in skočil na majavo posteljo: »Samo povej mi zgodbo!«

Jameson se je ponovno odkašljajal in pomislil. Naenkrat se je spomnil in njegov razoran obraz mu je razsvetlil topel nasmešek.

»Tako, otrok moj,« je oznanil in vnuka pokril z odejo. »Poslušaj.«

Mali Milton je svoj pogled prikoval na dedka.

»Daleč, daleč stran, onstran gora, ki segajo do neba, in onstran oceana, ki sega čez obzorje, obstaja nek kraj. Ljudje pred nama so temu kraju nadeli več imen. Raj. Nebesa. Elizij. Arkadija. Utopija. Najini ljudje mu pravijo Nekraj. Tam.«

»Zakaj Nekraj?«

Jameson se je zdrznil: »Kako?«

Milton se je vzdignil v pol sedeč položaj in razširil vprašanje: »Zakaj se imenuje Nekraj?«

Dedka je to vprašanje zmedlo: »No, ... no, zato ker to ni kraj, ampak dežela. Dežela z veliko začetnico!«

Otrokove oči so zažarele.

»Ulezi se,« mu je naročil, »in ne prekinjaj me več. Kje sem ostal ... Aja! Tam svetlo rumeno sonce človeka spremlja kot prijatelja in ga obliva z žarečo radostjo. Trdno sinje nebo, na katerem počiva sonce, človeka med pohajkovanjem po širokih in barvitih travnikih čuva pred nevarnostjo. Na obzorju se peni veličasten slap. Ta Nekraj je naravno čudo. Ni se še našlo koga, ki ne bi želel uzreti teh prelepih travnikov, oblitih s svetlobo prijaznega sonca na mogočnem nebu. Prav tako se še ni našlo koga, ki mu jih je uspelo uzreti, kaj šele skakati po njih. A med ljudmi bosta vedno prisotna ta želja in upanje. Nekoč bo nekdo nekje našel ta Nekraj ...«

Jameson je odtrgal pogled od daljave in se zazrl v spečega vnuka. On gotovo že skače po teh travnikih, je pomislil in mu popravil odejo. Vzel si je trenutek, da je opazoval malega Miliona. Žal mu je bilo, da mu ni povedal pravega razloga, zakaj se Nekraja drži to ime. Vstal je in stopil ven na zrak. Ozrl se je po širnem barakarskem naselju. Turobna temina se je razgrnila po pokrajini. Globok zven sirene je v daljavi oznanjal začetek policijske ure. Sonca ni bilo več na spregled. Nevarni črni oblaki, znanilci apokaliptičnega dežja, so nagrbančili in omehčali nebo. Po dolgem in počez so se raztezale žalostne, enobarvne planjave, poseljene z občasnimi lučmi. Na obzorju se je dvigal bled obris metropole.

Po pokrajini je začel strašiti grom. Stari Jameson se je odkašljaj. Težkih nog in težkega srca se je vrnil v barako. S pogledom je ošinil vnuka. Zjutraj bosta sklenila, da skupaj odideta v Nekraj.

ORANŽNO OBZORJE

Večerno pokrajino je razsvetlilo oranžno obzorje. Po travniku potuje ognjena frontna črta. Vročina objame ostareli oreh, obleče ga v žareč plašč. Oddaljenega mesta ni več videti. Požar ga je v celoti pogoltnil.

Ogenj se širi po suhi travi. Naposled doseže osamljeno stanovanje poleg ceste. Ustavi se. En samcat zubelj z oreha poleti na lesen nadstrešek. Lakiran les se vname. Požar počasi požira hišo.

V sobi v drugem nadstropju medtem sedi študent. Na zadnji dan piše seminarsko nalogo. V svoji pisateljski naglici je izgubil občutek za čas. Po napetem čelu mu steče kaplja potu. Ko mu ta z obrvi pade na tipkovnico, študent zamolklo zakolne: »Fak, klima spet ne dela.«

Jurij Kristan

Stalno in optimalno

»Stropnik Marija, delavka, številka 9458,« je dejal brezizrazen ženski glas. Mariji se je dozdevalo, da se obrazne poteze na računalniškem zaslonu komajda premikajo. Skušala se je spomniti, ali je osebo na drugi strani že kdaj videla, ko jo je ubirala mimo upravnega oddelka, a ji tisti hip nihče ni prišel na misel. Kljub temu se preprostega 'dober dan' ne bi branila.

»Norma je bila letos dosežena, prihodi na delo točni, izostanki v mejah normale,« je brez posebnega oklevanja nadaljevala kadrovska uradnica v prav neznosno monotoni maniri. Marija se je spomnila, kako stevardese drdrajo navodila za bežanje z letal. Če bi ta glas priključil na osciloskop, bi bržkone dobil ravno črto. Ušel ji je bežen nasmešek.

»Opozoriti pa moram, da nam je program Superjoy pri vas javil podoptimalne rezultate,« je dejala svetovalka in si ob tem celo uspela nadeti kanček očitajoč izraz. Ah, zloglasni *Program za spodbujanje uspešnosti in dobrega počutja*, kakor so ga s polnim imenom naslavljali polizani kadroviki. In za katerim se je pravzaprav skrival stalen nadzor. Po delovnih halah razpostavljene kamere so te budno spremljale na vsakem koraku in beležile odklone. Kakšne, Marija in sodelavke pravzaprav še niso vedele, ker je bila zadeva v preizkusni fazi.

»Em, podoptimalne?« se je začudila. »Kaj naj bi pa to pomenilo?«

»Vaši vizualni parametri zadovoljstva so nezadostni,« je stoično odvrnila pojava na zaslonu. Ko je vendarle zapazila začuden izraz sogovornice, je dodala: »Na delovnem mestu se premalo smejite.« Marija je bila v tistem trenutku videti kot nekdo, ki ga v kočljivem položaju zasači skrita kamera.

»Kako, prosim?«

»Dobro bi bilo, če bi se več smejali.«

»Ampak,« je ostarela delavka izdabila v očitni nejeveri, »kako si pa vi to vendar predstavljate? Saj človek vendar ne more biti vesel na ukaz!«

»Dovolj bo že navaden nasmeh,« je dejala svetovalka in za poldrugo sekundo ukrivila rjavo obrobljene ustnice v tako grotesken lok, da se je Marija kar zdrznila. Bizarnost situacije jo je naposled premagala in se je histerično zarežala.

»No, vidite, pa vam je uspelo,« je zmagoslavno zažgolela uradnica. »Moram pa vas opozoriti, da zaradi letošnjega podoptimalnega izkaza naslednje leto niste upravičeni do nagrade iz naslova delitve dobička.« Mariji je obraz zopet potegnilo skupaj.

»Prosim?? A se hecate?! Pa kakšen smisel sploh ima vse to? Kaj hudiča ima to, ali sem v fabriki židane volje, zveze z mojo uspešnostjo? Sami ste vendar rekli, da je bila norma dosežena!«

»V najugodnejšem okolju za delo se vzdržuje idealna raven dobrega počutja,« je predavateljsko dejala svetovalka. »Naš algoritem je na tej podlagi dognal najustreznejši režim za vzdrževanje optimalne delovne izkušnje za vse.« Ženica se ni mogla znebiti občutka, da posluša predvajani oglas.

»Čakajte, no, malo – hočete mi reči, da se bomo jaz in sodelavke bolje počutile, če si bom s ščipalko potegnila usta narazen, ali kaj??«

»En nasmeh na dan odžene zamudo stran!« je odrecitirala sogovornica in pri tem uspela uporabiti celo tri tone. »Naj opozorim, da se tako samo reče. V resnici bo najprimerneje, če nasmeh ohranjate kar se da stalno. In naj ob tem izdam, da za najuspešnejše glede tega prihodnje fiskalno leto pripravljamo tudi praktične nagrade.«

Marija je zaprepadeno strmela v računalniški zaslon, medtem ko so njeni možgani skušali po vsej sili deliti z nič. Kakšno minuto se je zavest še trudila zauzdati bes, ki je galopiral iz ozadja, nakar se je usulo.

»PA A SE VI IZ MENE NORCA DELATE ALI KAJ?!« se je zadrla delavka. »A JE VAM SPLOH JASNO, KAKO JE BITI POL DNEVA NA ŠIHTU, POTEM PA PRITI

DOMOV K PETKRAT ZDRAVLJENEMU PIJANCU?» Marija je lovila sapo. »Zraven tega pa se še zajebavati s tremi mulci, ki mislijo, da bodo lahko vse življenje čepeli v hotelu mama??«

»Za morebitne probleme osebne narave se lahko obrnete na za to pristojne službe,« je mirno odgovorila uradnica. Mariji se je zazdelo, da je na njenem obrazu ujela približno za pol odtenka razočaranja, ampak ni bila sigurna.

»Mislite psihiatre?? OHOHO, jih imam že do TU,« je Marija z rokami zakrillila nad glavo, »pa moja denarnica tudi! Kot da nimam že s stroški za materin dom dovolj problemov! In jaz naj se potem smejem?? Tule imate!« Marija je z rokami raztegnila usta od ušesa do ušesa, da so se zableščale tudi vse štiri nove zloščene šestice, ki jih je morala lansko leto oditi delat v Zagreb, da je prišla denarno skozi.

»V kolikor boste v prihodnjem trimesečju svoj izkaz bistveno izboljšali, smo vas pripravljene nagraditi z ugodnejšo kvoto pri nadomestilu za prevoz na delo,« se kadrovska uradnica ni pustila zmešati. »Ne pozabite, da smo vam z nasveti preko interneta nenehno na razpolago.«

»PA A VI MENE SPLOH POSLUŠATE??« je bila neutolažljiva Marija. V tistem trenutku se je zdrznila in obraz se ji je nenadoma zjasnil. »Ahaa ... zdaj pa razumem. Vi sploh niste človeška oseba. Za pogovor so mi dali robota!« Sogovornica na drugi strani je nazaj strmela z nepremičnim izrazom, kar je Marijo samo še podžgalo v njeni ugotovitvi.

»Sem vedela! Ne morete vi mene takole prinašati okoli! Vsi mislijo, da se lahko delajo norca, ker sem navadna delavka, ampak prekleto dobro poznam tele vaše trike!«

»Za morebiten vnovičen sestanek se je mogoče prijaviti tako na spletu kot po telefonu,« je stoično odžebrela uradnica. Če je pri tem uspela pokazati kakršnokoli emocijo, Marije ni več zanimalo.

»HAHA, da se bom spet prepirala z robotom?! Raje grem gnoj kidat,« je razsrjena delavka vrgla roke v nič kaj prijazno gesto. »AVANTI POPOLO!« je zatulila, z glasnim tleskom zaprla prenosni računalnik in odvihrala iz sobe.

Kadrovska delavka Ljudmila Kocjanšek je narahlo zavzdihnila, odkljukala več postavk v dosjeju s številko 9458 in liste skrbno pospravila v označeno mapo, ki je romala na tretjo polico, v predel sedemnajst.

Ne, gospa Ljudmila ni bila robot, čeravno tega očitka ni slišala prvič. Ni bila vendar ona kriva, da je svoje delo jemala skrajno resno. Obrat je moral nemoteno delovati. Kvote je bilo treba izpolniti. Standardom je bilo treba zadostiti. Popravila si je krilo, dvakrat globoko vdihnila in vzela v roke novo mapo.

Barbara Bizjak

MOJ DAN

Danes bo moj dan.

S taboljšim šamponom si bom umila lase. Srbijo me. Skrbijo me. Več jih je na glavniku kot na glavi. Sračje gnezdo. Kraaaa.

Šla bom pod tuš, prvič po nekaj dneh. Verjetno smrdim že od predvčerajšnjim, a zavohala sem se šele danes. Moj dan je, rada bi bila čista in urejena.

Spala sem osem ur, prav toliko kot pravijo, da je treba. Čas je, da se zbudim in si pripravim hranljiv zajtrk, z vsemi vitamini in minerali. Ničesar ne prepuščam naključju, moj dan je preveč pomemben.

Staro pižamo bom dala prat. Upam, da pralni stroj še dela. Morda jo bom vrgla v smeti, če bo preveč smrdela in bom lena. Nekaj spontanosti ne škodi, je le moj dan.

»Dobro jutro, ljubica, kako si spala?« Zmanjka mi sape in močno moram napeti pljuča, da lahko zajamem dovolj zraka za naslednji vdih. Kdo je to?

»Prinesel sem ti kavo, brez mleka in sladkorja,« me obvesti moški glas in me poljubi na čelo. To je moj dan, kdo je to? Počasi, previdno odpiram oči in pustim svetlobi, da mi pri tem pomaga. Nočem hiteti, ker ne vem, čigav glas je to. Ko sem zaspala, v stanovanju ni bilo nikogar. Dvakrat sem preverila ključavnice in okna, za vsak slučaj sem preverila še hladilnik. Napnem obrazne mišice in sestavim nasmeh, ki je videti, kot da je prišel v naredi-si-sam paketu za duševno zdravje. Plačaš dvajset evrov, dobiš par tabletk, da premostiš dan, in zobotrebce, da ti upehan obraz vsaj približno držijo pokonci.

»Dobro jutro,« moški glas ponovi pozdrav in se mi mehko nasmehne. Oddahnem si, saj sem ga očitno uspela ukaniti, da ga poznam. Previdno se

dvignem v polsedeči položaj, da se lahko ozrem po prostoru. Še vedno ne rečem ničesar, le hvaležno sprejemem kavo. Posteljina je enaka, kot je bila zvečer – svetlo modra in potrebna pranja. Tudi pižama še vedno smrdi. To me pomiri. Veliko okno nasproti postelje ima enak ptičji kakec v levem zgornjem kotu, kot ga je imelo včeraj. To je dobro. Lasje so mastni in nujno potrebni intervencije – še vedno je torej moj dan. Ampak od kod se je potem vzel moški glas, če je vse tako, kot je bilo, ko sem šla spat? Naslednji vdih je malenkost glasnejši, kot bi želela.

Moški glas izkazuje resno namero, da bi se mi pridružil na postelji. »Si v redu, deluješ mi nekam prestrašena,« vpraša, njegov glas je nežen, umirjen in zdi se, da ga res skrbi zame. Še vedno ne spravim besede iz sebe in izpijem velik požirek kave, da si pridobim še nekaj časa. Naslednji koraki bodo namreč pomembni. Roko položi čez moje rame in se stisne k meni, jaz pa sem trda kot kamen. Izpijem še en požirek. Zakrčenost v mišicah ne popušča, nekaj bo treba storiti. Nato se spomnim.

Danes je moj dan.

Na hitro izpijem še zadnji požirek kave in srce mi skoraj razpade zaradi prehitrega odmerka kofeina. Na licih začutim njegov pogled, postane mi vroče. Pogled fiksiram proti oknu s ptičjim kakcem. »Tuš,« komaj slišno spravim iz sebe. Odejo vržem v njegovo smer in poskušam vstati. Moji sklepi niso več, kar so bili, in tudi hrbet potrebuje kakšno sekundo preveč, da se fiksira. »Tuš,« ponovim in povoham pižamo in z roko pomaham pred nosom, da podkrepim svoj argument.

Medtem ko mi topla voda polzi po koži, poskušam pomiriti misli. Postopati moram pametno in preišljeno. V vseh filmih in serijah v tovrstnih situacijah zapaničarijo in seveda gre vse v maloro. Jaz bom pametna in preišljena. Kot Taras Birsa, ampak brez detektivske pisarne in umorov po Ljubljani in Bohinju. Med šamponiranjem skujem načrt. Pripravljena sem. Danes je moj dan.

Čaka me v kuhinji. »Si bolje?« vpraša. Njegov glas je previden in krhek. Do njega grem počasi, da si ga lahko natančno ogledam. Gledam vanj in vse, kar vidim, so povešeni kotički ust, utrujene in medle oči, nagubano čelo. Skrbi ga, hudo mu je. Prikimam. Pridem blizu in vidim, da se mu je obraz zmehčal. Pustim mu, da svoje velike roke ovije okoli mene. Glavo naslonim na njegovo ramo in globoko vdihnem. Diši po sveže opranem, uporabil je mehčalec. Toplo mi je.

Zaslišim svoj glas: »Pižamo sem vrgla stran. Smrdi, kot da sem jo valjala po gnoju. Dvomim, da bo šel ta vonj kdaj ven.« Zahahlja se. Toplo mi je še malo bolj. »Vesel sem,« reče moški glas po dolgi tišini. Poboža me po mokrih laseh. »Zaradi pižame? Stara je bila, bil je že čas,« se slišim odgovoriti in preseneti me odziv mojih oči. Nekaj se nabira za njimi, ni mi več toplo. Spet se zakrčim. Moški glas začuti spremembo in ne trzne. Zdi se, da tega ne doživlja prvič. Se mar poznavam? »Vse je v redu, ljubica. Na varnem si. Vse je v redu.« Izza oči se usuje reka solza, podobno kot takrat na Soči. Postane mi jasno.

»Kaj se dogaja, kateri dan je danes?«

»Danes je tvoj dan.«

Objame me tema.

B(R)LOG

Blebetalka

Nataša Skušek

Pedigre

Že večkrat je bila pri nas in mi je kar v redu. Na splošno sicer sovražim obiske. Ko pridejo, se za vsak primer skrijem. Nekaj časa traja, da pojejo kosilo, potem še pijejo vino in debatirajo. Njej se ne ljubi sedeti za mizo in poslušati flancarij o politiki, očitno je tovrstni pogovori ne zanimajo. Po navadi pride v dnevno sobo na kavč. Všeč mi je, ker vedno prinese rože, z njimi pa tudi nekaj dolgih stebel trave, s katerimi me naheca, da prilezem izpod kavča in se z njo igram. Zdaj že vem, ima alergijo, zato poje Claritin in potem nič več ne kiha. Zelo si želi, da bi me imela v naročju, in včasih ji ustrežem. S kremplji se ji skozi obleko zapičim v stegna, ona pa se dela, kot da to ni nič. Takrat jo morajo vsi fotografirati in najlepšo sliko si da narediti za v album. Mogoče je malo samovšečna. Njena želja je tudi, da bi nekoč objela tигра, risa ali pumo. Okrog vratu bi jim ovila roke in jih ljubčkala. Najina karakterja sta si malo podobna, razen da grejo njej na živce zgodbe o živalih.

(objavljeno v naši oktobrski številki)

Vsaka izmed mojih, več kot štiridesetih, lončnic ima svoje ime, karakter in predzgodbo in v dolgočasnih večerih se zabavam z izmišljevanjem prigod o njihovih namišljenih dogodivščinah. Ime in osebnost so si prislužili tudi moj moder avto, robotski sesalec in kamniti polž, ki v poletnih mesecih krasi teraso. Prav tako

ravno zaključujem pisanje kratke zgodbe o dogodivščinah šotora (iz perspektive šotora, jasno), s katerim smo letos poleti taborili na festivalu.

Kaj naj rečem, obožujem antropomorfizem! Zato se nikar ne čudite, zakaj se mi je med čitanjem oktobrske številke *Nebulae* ravno zapis Nataše Skušek zalepil na srce in me nemudoma spravil v dobro voljo.

Seveda, težka, zapletena in resna literatura absolutno ima svoje mesto in veljavo. Rada se mučim z zgodbami in razmišljanji, ki so večplastna od mojega slabega mejkapa v gimnaziji in tako globoka, da se jim ne vidi dna, a prav poseben čar je odkriti preprost zapis, ki na prvi pogled deluje skoraj neresno, v njem pa najdem toliko skupnih točk, kot bi bil napisan prav zame. Tukaj je moja prijateljica, ki se pita s Claritinom, da lahko na obiskih lovi mačke, pa moja osebna težnja po nadlegovanju vsakega kosmatinca, na katerega naletim. Sem jasno spada tudi žicanje vseh zbranih, naj že vendarle ovekovečijo ta čudoviti kader, v katerem ujčkam žival. Živo lahko vidim velike zenice prestrašene muce, ko nezaupljivo srepi vame iz svojega skrivališča, jaz pa se ji dobrikam s sladkimi besedami in jo s poceni triki poskušam zvabiti v svoje naročje.

In še predobro se poistovetim z namernim izogibanjem flancarij o politiki.

Najtežje je biti preprost, pravijo (ne vem, kdo točno, ampak zagotovo taki, ki so pametnejši od mene). Umetnost si je za kader vzeti vsakdanje življenje, ga bralcu osvetliti iz druge perspektive ter polepšati njegov dan z nečim tako banalnim, kot je mačka, ki se skriva pod kavč, kadar pridejo obiski. Lepota raznolikosti literarnih del je, da se včasih za osebno rast naslonimo na zapletene prispodobe že davno mrtvih filozofov, spet drugič pa največjo srečo odkrijemo v naj enostavnejših besedah.

O meni

Živjo, sem Urša in nimam pojma, kaj počnem s svojim življenjem. Delam v računalništvu, kjer cel dan premetavam kodo in se trudim skrivati zehanje na

sestankih, vsako jutro meditiram, rada berem, še raje jem sir, se vsako tretjo soboto po zadnji polni luni igram z glino, zraven študiram vedsko astrologijo, (včasih zlorabljam oklepaje) in se že deset let učim ene in iste skladbe na klavir. Aja, pa pišem tudi. Manj, kot bi si želela, in več, kot sem kadarkoli mislila, da bom.

V dobi odraščanja sem vse dneve tiščala nos v knjige, namesto da bi plezala po drevesih, kar se mi še danes pozna na slabši motoriki in visoki dioptriji. Da znam spretno premetavati besede, so prvi zapazili učitelji slovenščine, ki

so opevali odličnost mojih prostih spisov in s tem totalno prenapihnilo moj mladi, krhki ego. Prepričana sem bila, da mi je pisateljska kariera usojena, a malo premalo sem se osredotočala na glagol, pisati, in malo preveč na samostalnik, pisateljica. Vseeno sem pisala dokaj redno, a nikoli resno, in ker mi je primanjkovalo obrtniškega znanja, je moj pogum z leti začel strmo upadati. Nekaj poskusov krojenja daljših zgodb se je izjalovilo in v meni se je kot plevel razraslo prepričanje, da v resnici ne znam pisati. V tem bolestem strahu, da sem navadna prevarantka, sem se nekje sredi gimnazije za več kot desetletje distancirala in od knjig in od gnetenja misli v besede.

Čez slovenščino sem torej naredila križ, poleg jezikov pa mi je odlično šla še matematika in pristala sem na naravoslovnem faksu. Po diplomi sem nekaj let furala klasičen deset-plus-ur-na-dan računalniški šiht, dokler se nisem leto in pol nazaj odločila, da nujno potrebujem hobi. In sem začela spet pisati. Prve besede so bile okorne in zategnjene, a takrat sem itak vedela, da ne bom pisateljica. Saj že imam službo. Sem inženirka. Pišem pa za zabavo.

In sem nadaljevala. Svoje pisunske ustvore sem najprej objavljala na blogu, ki sem ga poimenovala Blebet. Blebet zato, ker nima rdeče niti in mi služi kot

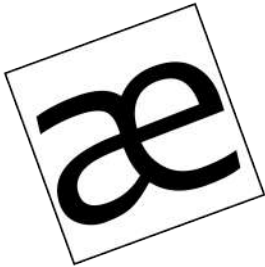

nekakšna vadnica pisanja, smetišče mojih približno dodelanih idej (tiste surove, nedodelane so raztrosene po več kot sto straneh zasebnih zapiskov). Kmalu sem se razširila še na socialna omrežja, kjer sem, navdušena, odkrila svet knjigograma. Ta me je toplo sprejel medse, čeprav nisem klasična knjižna blogerka. Resda objavljam tudi subjektivne recenzije prebranih knjig (objektivne prepuščam usposobljenim profesionalcem), a glavni žarometi so usmerjeni v moje zapise, razmišljanja in kratke zgodbe.

Na literarni sceni sem torej precej nova in, navajena ničel in enic, povsem neizobražena, kar se kulturnega področja tiče. Revijo Nebulae sem odkrila šele dve številki nazaj (mogoče se opogumim in v prihodnosti pošljem kakšen prispevek!), prav tako nisem vedela, da obstajajo dogodki, kot so knjižni sejmi in knjižni klubi. Saj pravim, totalna amaterka.

Literarnih ciljev nimam. Ne želim si napisati knjige. Dvomim, da je kdo zaradi mene vzljubil pisano besedo in verjetno bi lahko več prispevala k širitvi kolektivne bralne zavesti, če bi se malo bolj potrudila. Ampak zaenkrat mi je tako v redu. Berem, ker rada berem, pišem, ker rada pišem, in z drugimi delim svoja mnenja in misli, ker imam, kljub introvertiranosti, (v omejenih količinah) rada ljudi.

Najdete me: [Blog](#) — [Instagram: @blebetalka](#) — [Facebook](#) — [Goodreads](#)

NEBULÆ – revija za sodobno književnost

Letnik X, številka 5 (december 2021)

ISSN 2738-5949

Revija deluje pod licenco creative commons.

Glavna in odgovorna urednica:

Nina Kremžar

Uredništvo za poezijo:

Veronika Šoster

Uredništvo za prozo:

Alex Kama Devetak

Zarja Vršič

Strokovna sodelavka – lektorica:

Zala Vidic

Oblikovanje, prelom in naslovnica:

Alex Kama Devetak

Nina Kremžar